

Anđela Majdiš i Josip Kvasnovski

Jurjevac u prošlosti i sadašnjosti

Savez Slovaka RH i Matica slovačka Jurjevac Punitovački, Osijek, 2014.

Očuvanje prošlosti i kulturnog nasljeđa bitan je segment razvoja svake zajednice. Osim usmenom predajom, tradicija se dominantno prenosi i pisanom riječju. Motivirani željom za približavanjem povijesti i kulture sela Jurjevca „današnjoj i budućim generacijama“, autori Anđela Majdiš i Josip Kvasnovski napisali su monografiju pod nazivom *Jurjevac u prošlosti i sadašnjosti*. Riječ je o dvojezičnoj knjizi (hrvatski/slovački) otisnutoj na 197 stranica velikog formata, tvrdo ukoričenoj i obogaćenoj dojmljivim fotografijama i dijelovima autorima dostupne arhivske građe.

Tako koncipirana monografija, između ostalog, nudi čitatelju i dobar uvid u seosku prošlost, običaje i zasebnosti koje su ga formirale onakvim kakav je danas.

Objedinjavanjem malobrojne povijesne građe prezentirane su informacije o osnivanju i prvom naseljavanju sela 1881. ili 1882. godine. Ono nastaje na inicijativu biskupa Josipa Jurja Strossmayera koji poziva Slovake na čišćenje šikara iskrčenih šuma i pretvaranje istih u plodnu zemlju. Ovaj podatak poznat je iz najstarijeg dokumenta jurjevačke povijesti, kupoprodajnog ugovora iz 1893. godine čija se relativno velika i čitljiva reprodukcija nalazi u sklopu knjige. Unutar povijesnog okvira fokus se povremeno stavlja na živote pojedinaca i njihove zgone prilikom naseljavanja, kao i o gospodarskim i socijalnim prilikama koje su ih zatekle. U kraćim je crtama ponuđen i kronološki tijek razvoja infrastrukture do današnjih dana. Naredno poglavlje posvećeno je mikro aspektima jurjevačke zajednice poput odnosa između dječaka i djevojčica, stupanja u bračne odnose, standarda odijevanja i slično. Dakako, određena pažnja dana je primarnim segmentima kulture: obrazovanju, jeziku i vjeri. Doprinos pojedinaca zajednici na tome planu je prepoznat i uvršten u

tekst, a isti su, poput učitelja i župnika, poimenično nabrojani s pripadajućim fotografijama. Kvalitetan slikovni materijal popratio je i dio o tamburaškim sastavima, svatovskim običajima, društvenim organizacijama i djelatnostima.

Priča o razvojnem putu Jurjevca vjerojatno je prvenstveno namijenjena žiteljima sela. Ipak, ona i čitatelju „drugog reda“ može ponuditi uvid u tijek prilagodbe života krajem 19. stoljeća doseljenih Slovaka na područje Đakovštine, kao i načine očuvanja njihove tradicije i mentaliteta do današnjih dana. Jedan od tih načina upravo je i ova publikacija, za koju vjerujem da na dobar način promovira ideju očuvanja nacionalne svijesti, suživota sa domicilnim stanovništvom i želje za boljom egzistencijom.

Anja Bijelić